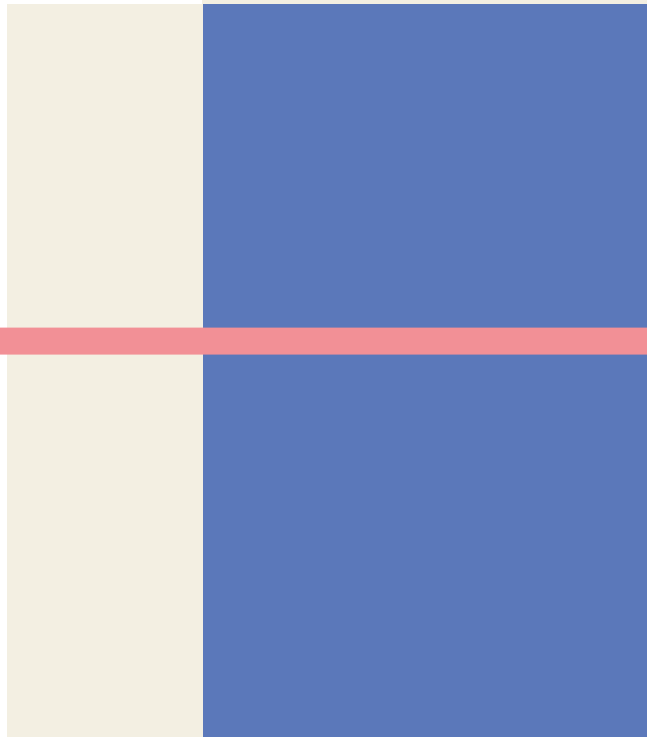

1.

Kikka Saarenmaa

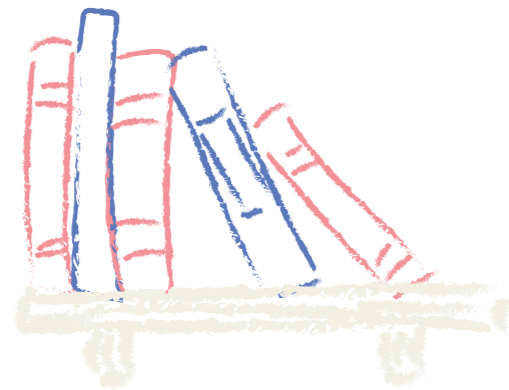
KOHTI HUIPPUA

**Pirkanmaan kirjastojen kehittämissuunnitelma
2026-2030**

Sisällysluettelo

Lukijalle.....	2
Tiivistelmä.....	3
1. Kirjastoautopalvelun kehittäminen.....	4
1.1. Lakisääteinen peruspalvelu.....	4
1.2. Vaikuttavuus.....	4
2. Pirkanmaan kirjastoissa tapahtuu.....	5
2.1. Yhteistyövaihtoehdot.....	5
2.2. Pirkanmaan kirjastoyhteistyö.....	5
2.3. Henkilöstö.....	5
2.4. Talous.....	6
2.5. Yhdistyneen kirjaston edut ja haitat.....	6
3. Lainausautomaattien hankinta.....	6
4. Kirjojen kierrätys ja kestävä kehitys.....	7

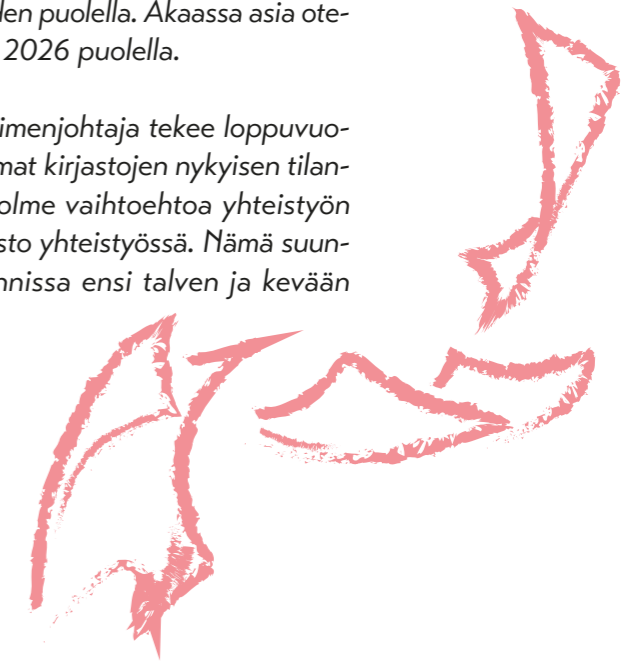

Lukijalle

Elämme toukokuuta 2026. Tämä selvitys on tehty viime talvena. Paljon on tapahtunut ja paljon jäänyt tapahtumatta sen jälkeen. Keväällä neuvoteltiin eri kuntien yhteisestä kirjastolaitoksesta, mutta asia ei edennyt päätöksentekoon asti. Sivistyslautakunta otti myönteisen kannan asiaan ja jättipä jossain joku sivistyslautakunta asian pöydällekin. Erään kunnan pitkäaikainen kirjastotoimenjohtaja jäi eläkkeelle syksyllä 2027 ja hänen määräaikaiseksi seuraajakseen valittiin toinen kirjastonjohtaja vuoden 2030 loppuun. Jossain päätettiin ostaa kirjaston johtajapalvelut ulkopuoliselta yrittäjältä. Sopimus koskee kymmenen prosentin osuutta ja on määräaikainen vuoden 2027 loppuun. Uusia työntekijöitä on palkattu eri kirjastoihin.

Suunnitelma vapaan sivistystyöhön liittyen oli sellainen että siihen, kuului kansalaisopisto ja kirjastosektori, yhteistyön selvittämisestä laajalla rintamalla eri kirjastoissa. Jotkut paikkakunnat eivät ottaneet tätä todesta eikä niissä tällaista selvitystyötä olla tekemässä. Suunnitelma irkanmaan yhteisestä kirjastolaitoksesta etenee kunnissa. Pelkosenniemen kunnanhallitus on nimennyt neuvottelijat kuntaneuvotteluihin. Ylöjärven kaupunki käsittelee asiaa ensi vuoden puolella. Akaassa asia otetaan käsittelyyn vuoden 2026 puolella.

Hämeenkyrön kirjastotoimenjohtaja tekee loppuvuoden aikana uudet laskelmat kirjastojen nykyisen tilanteen pohjalta ja laatii kolme vaihtoehtoa yhteistyön asteista piranmaan kirjasto yhteistyössä. Nämä suunnitelmat käsitellään kunnissa ensi talven ja kevään aikana.

Tiivistelmä

Tavoite: säilyttää kirjastopalvelut alueella vähintään nykyisellä tasolla ja yhteistyön kautta parantaa toimintaresursseja ja palvelua.

Pirkanmaan kirjasto

- vastuullinen palvelunjärjestäjä jompikumpi kunta
- tällä hetkellä 2,5 ammatillista työntekijää > tarve 3
- lisäkuluja henkilöstöstä noin 15.000€ ja matkakuluja kirjastojen välillä noin 5.000€
- lkaalisen kulut johtajapalveluiden ostosta jäävät säästöön (n. 5.300€) joten todellinen lisä noin 15.000€.

Etuja:

- voidaan säilyttää kirjastopalvelu molemmissa kunnissa nykyisellä tasolla
- paremmat mahdollisuudet toiminnan kehittämiseen
- työn rationalisointi, esim. hankinta keskittään lkaalisten kirjastoon
- asiakkaille voidaan tarjota laasjempi ja kattavampi kokoelma välittömään käyttöön
- kokoelmaa voidaan monipuolistaa, koska kaikkea ei tarvitse hankkia molempiin kirjastoihin
- - hankerahoituksessa suositaan isompia yksiköitä
- yhdistymisapurahat saatavissa kolmena vuonna yhdistymisen jälkeen
- henkilökunta tällä hetkellä 10,4; asukkaita 11 439 > tarve 12 ammatillista työntekijää
- kirjastoauto palvelee kaikkien kuntien sivukyliä, kun kirjastoon palkataan toinen virkailija-kuljettaja
- Akaaseen palkataan kokoaikainen virkailija talouden lisäkulut: henkilöstökulut noin 45.000€ sekä kirjastoauton lisäkulut että matkakulut noin 11.000€, yhteensä noin 56.000€

Etuja:

- enemmän resursseja toiminnan kehittämiseen
- hankinta voidaan keskittää kirjastoon
- henkilökunta liikkuvaista, lomitukset voidaan hoitaa oman talon väellä
- kirjastoauton yhä parempi hyödyntäminen, palvelua syrjäalueille
- apurahat avuksi talouteen, yhdistymisapuraha kolmena vuonna yhdistymisen jälkeen
- kirjastopalvelu säilyy kaikissa kunnissa vähintään tämänhetkiselä tasolla
- mahdollisuus laajentaa välitöntä kokoelmaa

1. Kirjastoautopalvelun kehittäminen

1.1. Lakisääteinen peruspalvelu

Kirjastolaki (904/1998) asettaa yleisille kirjastoille toimintatavoitteen: Kirjasto tarjoaa asiakkailleen monipuolista aineistoa: mm. kauno- sekä tietokirjoja, sanoma- ja aikakauslehtiä, musiikkia, cd-rom -levyjä, vhs ja dvd elokuvia ja dokumentteja. Koko Suomen kirjastolaitoksen aineisto, mukaan lukien tieteelliset ja erikoiskirjastot, on kaikkien kansalaisten saatavilla. Kirjaston tehokas kaukopalvelu hankkii tarvittavan aineiston läheltä tai kaukaa.

Kirjasto on myös tietopalvelukeskus. Asiakas saa kirjastosta apua kartoittaessaan mitä aineistoa löytyy hänelle tärkeästä aiheesta. Kaikki tiedonhakupyynnöt otetaan kirjastossa vakavasti ja vastausta etsitään niin kauan että se löydetään. Tiedonhakutaitojen ohjaus on tärkeää nykyisessä informaatioyhteiskunnassa, se on kirjaston osaamista. Kirjasto tarjoaa myös hyvät tietoliikenneyhteydet ja tietokoneita asiakkaiden käyttöön. Opastusta ja opetusta näissäkin asioissa on tarjolla. Kulttuuritapahtumat kuuluvat niin ikään kirjaston tarjontaan: näyttelyt, teatteriesitykset, kirjailijavierailut, esitelmätilaisuudet, keskustelutilaisuudet jne.

1.2. Vaikuttavuus

Kirjastosta on muotoutunut nykyajan monipalvelukeskus, joka tarjoaa peruspalvelun ilmaiseksi kaikille asiakkailleen. Kirjasto on ollut tärkeä tukipilari suomalaisen sivistyksen rakentamisessa ja on edelleen tärkeä sen ylläpitämisessä ja kohottamisessa. Kirjaston vaikuttavuutta on tutkittu erityisesti Britanniassa ja Yhdysvalloissa. Sisällöllisessä vaikuttavuudessa tutkitaan muutosta, jonka kirjaston käyttö saa aikaan ihmisen taidoissa, tiedoissa, asenteissa, käyttäytymisessä, elämänoloissa ja asemassa.

Myös taloudellista vaikuttavuutta on tutkittu eri puolilla maailmaa. Floridassa tehtyjen tutkimusten mukaan jokainen kirjastoon sijoitettu dollari tuo 6,45 dollaria takaisin. Meille läheisin tutkimus on tehty Norjassa. Svanhild Aabo päätyi omassa väitöskirjatutkimuksessaan siihen, että yleisten kirjastojen tuottosuhte Norjassa on nelinkertainen.

2. Pirkanmaan kirjastoissa tapahtuu

Kunnat kävivät kesällä 2026 neuvotteluja kuntien välisen yhteistyön mahdollisuuksista. Esille nousi kirjastoyhteistyö, vmahdollinen yhteinen kirjastolaitos. Kuntapalaverissa 20.9.2018 päätettiin selvittää kirjastoyhteistyötä tarkemmin. Pelkosenniemen kirjastonjohtaja haki molempien kuntien puolesta apurahaa Lapin lääninhallitukselta yhdistymisselvityksen tekemiseen. Apurahaa myönnettiin haettu määrä 9 500€ ja se on tarkoitettu käytettäväksi vuoden 2029 aikana. Pelkosenniemen kirjastonjohtaja haki vielä molempien kirjastojen puolesta apurahaa opetusministeriöltä kirjastojen yhdistymistä varten. Apurahaa myönnettiin 30 000€ (haettiin 35 000€) ja sen voi käyttää vuosien 2027 ja 2028 aikana.

Mikäli yhdistyminen tapahtuu voi yhdistymisavustusta hakea kolmena vuonna yhdistymisen jälkeen toiminnan kehittämiseen. Lapinlahden ja Varpaisjärven kirjastot yhdistyivät 2005 ja ne saivat avustusta samana vuonna 22 000€, vuonna 2006 24 500€ ja tänä vuonna 10 000€. Haapajärven ja Pyhäjärven kaupunginkirjastot yhdistyivät tämän vuoden alusta ja niille myönnettiin 24 000€ avustusta.

Pirkanmaan kirjastossa tapahtuu muutoksia kesällä 2020, kun pitkäaikainen kirjastotoimenjohtaja jää eläkkeelle. Sodankylä on kiinnostunut selvittämään mahdollista kolmen kunnan kirjastoyhteistyötä Pelkosenniemen ja Savukosken kanssa. Sodankylä pohtii yhteistyötä myös Inarin kunnan kanssa. Lisäksi kuntajohtajien palaverissa on nostettu pöydälle vapaan sivistystyön (kirjastotoimi ja kansalaisopisto) yhteistyö laajalla rintamalla: Inari, Sodankylä, Kittilä ja Kemijärvi. Tätä vaihtoehtoa saatetaan selvittää tarkemmin syksyn 2027 aikana mikäli ao. kunnat lähtevät ajatukseen mukaan. Toukokuun puolivälissä pidetään asiasta seuraava kokous. Sodankylä ei voi tehdä ratkaisuja puoleen eikä toiseen ennen kuin asia selviää.

Suomessa on tällä hetkellä kahdeksan kuntien yhteistä kirjastolaitosta. Uusimmat ovat Joensuun seutukirjasto, jossa seitsemän kirjastoa yhdistyi tämän vuoden alusta sekä Haapajärven ja Pyhäjärven kaupunkien kirjastotoimien yhdistyminen samoin vuoden alusta.

2.1. Yhteistyövaihtoehdot

Vaihtoehto A: Uusi kirjastolaitos: Pelkosenniemi ja Savukoski.

Pelkosenniemen ja Savukosken kirjastojen yhdistyessä molemmat kunnankirjastot lakkautetaan ja perustetaan uusi kirjastolaitos, jonka toimipisteitä ovat Pelkosenniemen ja Savukosken kirjastot. Uuden kirjaston nimestä järjestetään yleisöäänestys. Kirjastopalveluiden vastuullisena järjestäjänä toimii Pelkosenniemen kirjasto. Savukoski valitsee edustajan Pelkosenniemen sivistyslautakuntaan päättämään kirjastoasioista.

Vaihtoehto B: Uusi kirjastolaitos: Sompion kirjasto: Pelkosenniemi, Savukoski, Sodankylä.

Perustetaan uusi kirjastolaitos nimellä Sompion kirjasto. Pelkosenniemen, Savukosken ja Sodankylän kunnankirjastot lakkautetaan. Sompion kirjaston toimipaikkoja ovat Sodankylä, Pelkosenniemi ja Savukoski. Nimi puoltaa paikkaansa historiallisilla ja kulttuurisilla perusteilla. Kirjastopalveluiden vastuullisena järjestäjänä toimii Sodankylän kunta. Pelkosenniemen ja Savukosken kunnat valitsevat edustajan Sodankylän sivistyslautakuntaan päättämään kirjastoasioista.

2.2. Pirkanmaan kirjastoyhteistyö

Kaikki kolme kirjastoa kuuluvat Lapin kirjasto-ryhmään. Lapin kirjastoon kuuluu Lapin maakuntakirjasto, Kemijärven ja Tornion kaupunginkirjastot sekä Inarin, Kittilän, Kolarin, Pelkosenniemen, Pellon, Sallan, Savukosken, Sodankylän, Utsjoen ja Ylitornion kunnankirjastot. Enontekiön ja Muonion kirjastot ovat liittymässä ryhmään tämän vuoden aikana ja silloin jäsenmäärä on 15 yleistä kirjastoa. Lapin kirjasto palvelee 140 000 asukasta. Lapin kirjastolla on yhteinen atk-järjestelmä ja asiakasrekisteri. Oma kuriiripalvelu kuljettaa aineistoa nopeasti ja tehokkaasti koko ryhmän alueella. Lapin kirjasto koordinoi yhteisiä kirjastotoiminnan kehityshankkeita, hakee apurahoja ja kilpailuttaa suuria yhteisiä hankintoja. Ryhmällä on yhteisesti palkattu kehittämisspäällikkö.

Kirjaston toiminta perustuu tasavertaiseen kumppanuuteen. Päätöksenteko on demokraattista, kaikilla jäsenkirjastoilla on yksi ääni kirjaston koosta riippumatta. Kaikki kirjastot antavat oman panoksensa kokonaisuuteen: kokoelmat, asiantuntemuksen ja osaamisen. Jokaisen jäsenkirjaston edellytetään pitävän oma kokoelmansa ajantasaisena ja palvelut korkealla tasolla. Näin muodostuu korkeatasoinen ja tasa-arvoinen kirjastoverkko koko maakunnan alueelle. Kaikilla kirjastoilla on yhtä lailla oikeuksia ja velvollisuuksia, kukaan ei voi matkata salamatkustajana muiden siivellä. Tämä asettaa kunnille vastuun huolehtia oman kunnan kirjaston resursoinnista niin, että kirjasto on haluttu ja toivottu jäsen suuremmassa kokonaisuudessa.

2.3. Henkilöstö

Kirjastojen yhteenlaskettu henkilöstö on tällä hetkellä 2,5 henkeä. Pelkosenniemen kirjastossa on kokoaikainen kirjastonhoitaja (johtaja) ja osa-aikainen virkailija 0,4, joka jää eläkkeelle vuoden 2028 lopussa. Savukoskella on kokoaikainen virkailija. Johtajapalveluja ostetaan Sodankylästä 0,1. Pelkosenniemellä toimii pääkirjasto. Savukoskella toimii pääkirjasto ja lainausasemat Martilla, Tanhuassa ja Värriöllä. Toimiakseen yhdistynyt kirjasto tarvitsee vähintään 3 ammatillista työntekijää: kummassakin kirjastossa kirjastovirkailija ja yhteinen johtaja. Tämä on minimi ja siltikin tilanne on haavoittuvainen sairaus- ja koulutustilanteissa ja loma-aikoina. Lapin kirjaston yhteisen atk-järjestelmän käyttö edellyttää kirjastoammatillista koulutusta. Kirjasto ei siis voi käyttää tilapäistä, kouluttamatonta työvoimaa asiakaspalvelussa.

Koska Pelkosenniemen kunta toimii kirjastopalvelun vastuullisena järjestäjänä, se perustaa uuden kirjastovirkailijan toimen, johon Savukosken virkailija siirretään nk. vanhana työntekijänä. Tämän toimipaikaksi määritellään Savukosken kirjasto ja kirjastonjohtajan ja Pelkosenniemen kirjastovirkailijan toimipaikoiksi Pelkosenniemen kirjasto. Henkilöstö on kuitenkin liikkuvaista kahden toimipaikan välillä. Matkat korvataan kirjaston budjetista. Kirjastonjohtajan virkanimike muutetaan kirjastotoimenjohtajaksi ja palkka tarkistetaan.

Visio: Yhdistynyt kirjasto resursoidaan neljällä pätevällä kirjastoammattilaisella. Kirjastopalvelua voidaan tarjota mahdollisesti myös lauantaisin. Lomitukset ja muut erityistilanteet saadaan paremmin hoidettua oman henkilökunnan voimin. Voidaan panostaa palveluun ja toiminnan kehittämiseen huomattavasti paremmin.

Henkilöstökulut arviolta neljän työntekijän osalta 130 000€.

2.4. Talous

Laskennallinen valtionosuus maksetaan edelleen kullekin kunnalle erikseen (asukasluku x yksikköhinta).

Irtain omaisuus, kuten kirjastoaineisto, kalusteet, työasemat, kirjastoauto jne. siirtyvät yhteisen kirjastolaitoksen käyttöön. Kunnat vastaavat edelleen alueillaan olevista kirjastokiinteistöistä ja niiden kuluista itse. Pelkosenniemen ja Savukosken kirjastojen vuoden 2019 talouden toteutumaluvut ovat: Kun arvioidaan yhdistyneen kirjaston menoja, otetaan pohjaksi viime vuoden talouden toteuma ilman kiinteistökuluja. Tähän summaan tulee lisää puolikkaan kirjastovirkailijan palkka (15 000€) ja samalla siitä vähenee 0,1 henkilön ostopalvelu. Vuoden 2019 kirjastotoimenjohtajan ostopalvelu matkakuluineen teki 5 321€. Työpaikkamatkustus tuo lisäkustannuksia, arvioitu summa 4 300€. Tässä on huomioitu käynti kaksi kertaa viikossa Savukoskella ja 38 päivän loma-aika. Matka on 84 km eli kertakäynti 36,12€.

Kirjastotoimen kokonaismenot kolmessa kunnassa vuonna 2026 olivat: Kaikilla kolmella kirjastolla kiinteistökulut tekevät noin 30 000€ kullakin. Ne sisältyvät muihin kuluihin. Sodankylän kirjastoauton kulut sisältyvät niin ikään muihin kuluihin. Seuraavassa nämä kulut on eriteltyinä viime vuodelta: Sompion kirjaston arvioidun budjetin pohjaksi otetaan kaikkien kolmen kirjaston vuoden 2017 talouden toteutumaluvut, joista on vähennetty kiinteistökulut 3 x 30 000€. Budjetti kasvaa puolikkaalla kirjastovirkailijalla ja kokonaisella kirjastovirkailija-kuljettajalla, noin 45 000€. Lisäkuluja tulee myös kirjastoauton polttoaine- ynnä huoltokuluista. Arvioidaan näihin 6 000€. Matkakuluja kirjastojen väliselle liikenteelle arvioidaan noin 5 000€. Tässäkin vaihtoehdossa jää aika suuri osuus Sodankylälle. Jos ajatellaan, että Pelkosenniemi sekä Savukoski satsaavat 105 000€ molemmat niin Sodankylän osuudeksi tulee 448 545€

2.5. Yhdistyneen kirjaston edut ja haitat

Yhdistyneessä kirjastolaitoksessa voidaan työtä rationalisoida. Esimerkiksi hankinta voidaan keskittää Pelkosenniemen kirjastoon, jolloin kirjat toimitetaan Savukoskelle muovitusta vaille valmiina. Näin Savukoskella vapautuu aikaa muuhun kokoelmanhoitoon ja asiakaspalveluun. Vapaapäivät ja lomat pyritään lomittamaan omalla vällä. Tosin varmasti joudutaan sulkemaan kirjastoja joissakin tapauksissa esimerkiksi koulutustilanteissa ja äkillisissä sairaustapauksissa.

Palvelut voidaan säilyttää vähintään nykyisellä tasolla: aukioloajat, budjetoidut varat, aineisto. Kunnat sitoutuvat vähintään kolmen ammatillisen henkilön palkkaamiseen. Tavoitteena on, että palvelua voidaan parantaa annettujen resurssien mukaan. Hankerahoitusten myöntämisessä suositetaan isompia yksikköjä.

Kirjaston kokoelmapolitiikassa saadaan lisää resursseja aineistonhankintaan, kun kaikkea ei tarvitse hankkia molempiin kirjastoihin. Asiakkaille voidaan tarjota laajempi ja kattavampi kokoelma välittömään käyttöön. Kahden kirjaston välillä aineisto kulkee nopeasti.

Toivottuja selkeitä euromääräisiä säästöjä yhdistyminen ei tuo. Lisäkuluja tulee puolen henkilön palkan verran sekä matkakuluja, yhteensä noin 20 000€ ja kun tämä jaetaan puoliksi molemmille kunnille, on se 10 000€ per kunta. Kuluja jää myös pois. Kirjastotoimenjohtajan ostopalvelu Savukoskella matkakuluineen jää säästöön. Savukoskella lisäkulut ovat siis 5 000€ luokkaa. Pitämällä aikavälillä säästöä syntyy välillisesti. Tärkein asia: palvelun laatu ja saatavuus voidaan turvata.

Hankinta voidaan keskittää Sodankylän kirjastoon ja muovitusta vaille valmis aineisto toimitetaan lähikirjastoille. Näin pienissä kirjastoissa saa

daan aikaa muuhun kokoelmanhoitoon ja asiakaspalveluun. Tämä on tärkeää silloin kun lähikirjastossa työskentelee vain yksi ihminen. Lomitus hoidetaan oman talon vällä. Sulkemisilta tuskin vältytään tässäkin tapauksessa. Kun Sompion kirjastoon palkataan toinen kirjastovirkailija-kuljettaja ja pedagoginen informaattikko paranee kirjaston tarjoama palvelu huomattavasti.

Sompion kirjastossa on jo mahdollista panostaa palvelutason nostoon sekä toiminnan kehittämiseen. Suuremmalla henkilökunnalla on myös laajempi asiantuntemus.

Kirjastoautopalvelu tavoittaa kuntalaiset myös pienissä kylissä. Autoon voi tehdä varauksia netin kautta ja auto tuo aineiston kotipysäkillä saakka. Oman kirjaston aineiston varaaminen on kirjastoautopalvelujen käyttäjille maksutonta. Autossa on myös nettiyhteys ja kopiopalvelu. Välilliset säästöt tulevat ajan kanssa toiminnan tehostumisen ja palvelun paranemisen kautta. Sompion kirjaston henkilökuntalisäykset: kirjastovirkailija-kuljettaja sekä puolikas virkailija ja kirjastoauton lisäpolttoainekulut tekevät noin 50 000€. Näin pienellä satsauksella saadaan lisäresursseja kirjaston toimintaan ja huomattavaa lisäpalvelua kaikkien kirjastojen asiakkaille.

3. Laina-automaattien hankinta

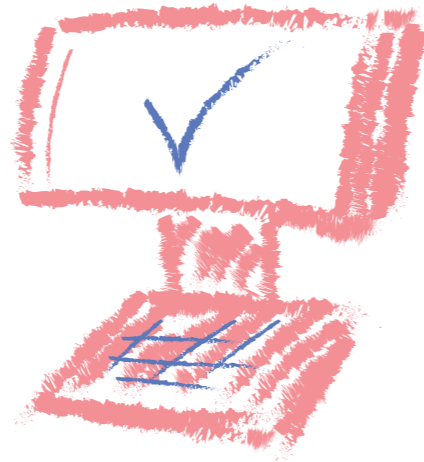
Kunta- ja palvelurakennemuutoksen tavoitteena on varmistaa koko maassa laadukkaat ja asukkaiden saatavilla olevat palvelut. Palvelurakenteen on oltava kattava ja taloudellinen ja sen on mahdollistettava voimavarojen tehokas käyttö. Hankkeessa odotetaan kuntien laativan suunnitelman uudistusten toimeenpanosta.

Toimeenpanosuunnitelman tulee sisältää selvitys palveluverkon kattavuudesta sekä suunnitelma kunnan keskeisten toimintojen järjestämisestä sekä henkilöstövoimavarojen riittävyydestä ja kehittämisestä. Lisäksi siihen tulee sisältyä väestö- ja palvelutarveanalyysi kunnassa vuosina 2017 ja 2025. Nämä analyysit tarvitaan, jotta eri-ikäisten asukkaiden tarpeita vastaavat kirjasto- ja tietopalvelut kyettäisiin järjestämään hyvin myös tulevaisuudessa.

Pelkosenniemen kunnan asukasluku pysyttelee Tilastokeskuksen ennusteen mukaan samoissa lukemissa kuin tälläkin hetkellä. Savukosken väkiluku vähenee Pelkosenniemen tasalle 2017 vuoteen mennessä. Samoissa lukemissa eletään sitten vuoteen 2025 asti.

Kuntien ikärakenne vanhenee ja tämä pitää huomioida palvelun tarjonnassa. Ikääntyviä asukkaita pitää mahdollisesti voida palvella entistä enemmän kotiin saakka (kirjaston kotipalvelu). Tapahtuuko tämä yhteistyössä kunnan kotipalvelun kanssa vai kirjaston omana työnä tai sitten kolmen kunnan yhteistyössä

kirjastoautopalveluna? Vaikka asukkaat vähenevät, palvelutarve säilyy ja muuttuu ehkä enemmän työtä teettäväksi. Näin ollen henkilökuntaresursseja ei voida vähentää myöskään tulevaisuudessa. Pitkien etäisyyksien maakunnassa matkat vievät aina oman aikansa. Paras -hanke puhuu palvelujen laadusta ja saatavuudesta. Tätä tavoitetta kohti voidaan pyrkiä paremmilla resursseilla yhdistyneenä kirjastona joko kahden tai kolmen kunnan yhteistyönä.

4. Kirjojen kierrätys ja kestävä kehitys

Erikseen Pelkosenniemen ja Savukosken kuntien kirjasto- ja tietopalvelut joutuvat tukalaan asemaan. Henkilöstö vähenee, tämä vaikuttaa palvelun saatavuuteen ja laatuun. Kirjastoja tuskin enää voidaan pitää auki normaaliin malliin yhden työntekijän voimin. Yhdistynyt kirjasto antaa mahdollisuuden säilyttää palvelut nykyisellä tasolla, vähentää stressiä jokapäiväisestä selviytymisestä ja palvelunjärjestämisen epävarmuudesta. Jopa pientä kehittämistäkin toivottavasti saadaan aikaan, kun osajia on kokonaista kolme ja apurahat helpottavat tilannetta.

Varsinainen toiminnan kehittäminen alkaisi vaihtoehdosta. Kirjasto on toiminut alimiehityksellä usean vuoden ajan. Sielläkin on siis lähinnä "selviytytty" päivästä toiseen. Kirjaston mahdollistama lisähenkilökunta toisi tarpeellista apua myös Sodankylän kirjastoon.

Kaikki kirjastot hyötyisivät uusista resursseista. Palvelua voitaisiin tarjota laajemmalle alueelle lähipalveluna kirjastoauton avulla. Pedagogisen informaation työpäinos olisi suuri apu kirjastoilta edellytettävän informaatioyhteiskunnan rakentajan roolissa.

Kirjastoille on asetettu vaatimuksia ja työtehtäviä yhä enenevässä määrin, mutta resurssien osoittaminen ja lisääminen on unohtunut. Kirjastoväki on toimeiliasta puurtajakansaa, joka on parhaansa mukaan yrittänyt selviytyä kaikista vaatimuksista. Tämä toiminta pitäisi palkita lisäämällä resursseja, ei poistamalla niitä.

